

Minister
Zdrowia

ZPŚ.050.38.2025.1
Warszawa, 17 czerwca 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9941 Pana Posła Krzysztofa Piątkowskiego, w sprawie braku transpozycji dyrektywy dotyczącej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do prawa krajowego oraz niewystarczającego przygotowania instytucji nadzoru sanitarnego do przewidzianych w dyrektywie zadań, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

W zakresie odpowiedzi na pytania nr 1 i 2 - właściwym do odpowiedzi jest Ministerstwo Infrastruktury, które jest resortem wiodącym w zakresie implementacji do prawa krajowego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1370)- dział gospodarka wodna obejmuje sprawy m.in. dotyczące: kształtowania, ochrony i racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych oraz określenia zasad i warunków zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Ministerstwo Zdrowia jest resortem współpracującym w implementacji ww. dyrektywy, gdyż zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r., poz. 757), podległe Ministrowi Zdrowia organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej (powołane do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego) sprawują nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na zasadach określonych w przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Przygotowanie organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej do pełnienia roli nadzoru w systemie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę, przy wdrażanym w dyrektywie 2020/2184 obowiązkowym podejściu do bezpieczeństwa wody opartym na ryzyku, zostało już inicjowane przez Główny Inspektorat Sanitarny w związku z tym, że ocena ryzyka została już wprowadzona jako nieobligatoryjna, rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) oraz mając na uwadze konieczność przygotowania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej na działania w obszarze obowiązkowego funkcjonowania w obszarze podejścia opartego na ryzyku u dostawców wody w związku z wejściem w życie dyrektywy 2020/2184.

Poniżej przedstawiam podjęte, już w 2022 r., działania przygotowawcze dla organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

1. W 2022 r. przygotowano cykl wykładów na temat praktycznego wykorzystania oceny ryzyka w nadzorze nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie bezpieczeństwa wody dla zdrowia ludzi. Szkolenia, przeprowadzone przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego- PZH Państwowy Instytut Badawczy i Politechnikę Warszawską, objęły szeroki zakres obejmujący zagadnienia zawarte w art. 8-10 dyrektywy 2020/2184 i dotyczyły m.in.:

- źródeł chemicznych zanieczyszczeń wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tj. identyfikacja przyczyn zanieczyszczeń w systemach zbiorowego zaopatrzenia w wodę;
- oceny ryzyka w systemach zbiorowego zaopatrzenia w wodę jako podstawy zmiany zakresu i częstotliwości badań wody z uwzględnieniem danych dotyczących stref ochrony ujęcia;
- materiałów konstrukcyjnych i ich wpływu na jakość wody w wewnętrznych systemach wodociągowych w budynkach ze szczególnym uwzględnieniem ołowiu;
- znaczenia metody pobierania próbek i metod analitycznych w ocenie ryzyka Dotyczącej ołowiu;
- przekroczeń wartości parametrycznej wskaźników sanitarnych w obszarze badań mikrobiologicznych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- podstawy oceny ryzyka występowania bakterii Legionella w wewnętrznych systemach wodociągowych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- postępowania w przypadku przekroczeń dopuszczalnej liczby bakterii Legionella sp. w ciepłej wodzie użytkowej;
- zabezpieczenia instalacji przed wtórnym zanieczyszczeniem.

W 2024 r. zrealizowano cykl szkoleń w celu podniesienia kompetencji pracowników organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie podejścia opartego na ryzyku wprowadzanego dyrektywą 2020/2184. Szkolenia prowadzone były przez wykładowców Politechniki Częstochowskiej :

- „Zanieczyszczenia występujące w wodach naturalnych – szkolenie o nowych zanieczyszczeniach, które wprowadza dyrektywa tj.: farmaceutyki i środki higieny osobistej, perfluorowane związki alifatyczne i nowo wyłaniające się zanieczyszczenia tj. mikroplastik”;
- „Zagrożenia związane z dostarczaniem wody do odbiorcy – szkolenie o zagrożeniach w systemach dystrybucji wody, o których traktuje art. 9 dyrektywy 2020/2184”;
- „Oczyszczanie wody - procesy technologiczne – szkolenie o procesach jednostkowych oczyszczania wody i metodach dezynfekcji wody”.

W ramach realizowanych obecnie przez inspekcję sanitarną działań należy przede wszystkim cykl szkoleń zaplanowanych na lata 2025-2027 pt. Podniesienie kompetencji pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie m.in. bezpieczeństwa zdrowotnego wody – które będą realizowane w ramach projektu w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Realizacja szkoleń pozwoli na wdrożenie podejścia opartego na ryzyku, zgodnie z wymaganiami dyrektywy 2020/2184, która nakłada obowiązek podejścia opartego na ryzyku obejmującego cały łańcuch dostaw od obszaru zasilania, poprzez pobór, uzdatnianie, magazynowanie i dystrybucję do punktu zgodności, w tym obowiązek przeprowadzenia oceny ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych.

Rekrutacja na szkolenia będzie prowadzona wśród pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznych (WSSE, PSSE, GSSE) na terenie całego kraju. Dostęp do szkoleń będą mieli wszyscy pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w tym GIS.

W ramach cyklu przeprowadzone zostaną 2 odrębne szkolenia w następującym zakresie:

- Nadzór nad produkcją wody w zakresie dotyczącym bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w kontekście wprowadzenia podejścia opartego na ryzyku.
Celem szkolenia będzie zdobycie nowej i usystematyzowanie posiadanej wiedzy w zakresie nowego podejścia do bezpieczeństwa zdrowotnego wody (podejście oparte na ryzyku) wykorzystywanej w bieżącej działalności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Szkolenie jest kierowane do 1017 pracowników jednostek Państwowej Inspekcji Sanitarnej tj.: GIS, WSSE, PSSE i GSSE. Planuje się realizację 3 edycji szkolenia. 1 edycja szkolenia obejmuje 6 szkoleń stacjonarnych (1-dniowe) oraz 1 szkolenie online (4-dniowe).
- Ocena ryzyka w wewnętrznych systemach wodociągowych.
Celem szkolenia będzie zapoznanie pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zasadami stosowania podejścia opartego na ryzyku w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego wody w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznych systemów wodociągowych. Szkolenie jest kierowane do 1017 pracowników jednostek Państwowej Inspekcji Sanitarnej tj.: GIS, WSSE, PSSE i GSSE. Planuje się realizację 3 edycji szkolenia. Szkolenie obejmuje 1 szkolenie stacjonarne (1-dniowe) oraz 1 szkolenie online (1-dniowe). Łącznie zostanie zrealizowanych 18 szkoleń stacjonarnych i 3 w formie online.

W ramach planowanych działań inspekcji sanitarnej pragnę zwrócić uwagę na:

- opublikowanie, przetłumaczonych na język polski (zadanie zrealizowane z inicjatywy GIS), Wytycznych WHO pt.: „Wzmocnienie nadzoru nad wodą pitną z wykorzystaniem podejść opartych na ocenie ryzyka” – publikacji, która dostarcza organom nadzoru sanitarnego informacji co do założeń i wytycznych do sposobu podejścia prewencyjnego, opartego na ocenie ryzyka podejścia do zarządzania i nadzoru w celu zapewnienia jakości i bezpieczeństwa wody, który obejmuje monitoring, identyfikację zagrożeń oraz analizę ryzyka i trendów, co pozwala na efektywne wykorzystanie zasobów w ochronie zdrowia publicznego; „Jakość i zdrowie wody” - przegląd mętności: Informacje dla organów regulacyjnych i dostawców – dokument, który zawiera informacje techniczne na temat wykorzystania i znaczenia mętności w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi i jest przeznaczony m.in. dla organów regulacyjnych – dotyczy to parametru, który w dyrektywie 2020/2184 został wprowadzony również jako parametr operacyjny w monitoringu operacyjnym dostawców wody; „Zarządzanie sinicami w dostawach wody pitnej”: Informacje dla organów regulacyjnych i dostawców wody – który jest dokumentem technicznym dostarczającym ogólnych informacji na temat zarządzania sinicami (cyjanobakteriami) w dostawach wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, aby pomóc m.in. organom regulacyjnym w określeniu, kiedy i jakie działania należy podjąć – w związku z tym, że w wykazie parametrów chemicznych dyrektywy 2020/2184 pojawił się nowy parametr: Mikrocystyna-LR, który mierzy się w przypadku potencjalnych zakwitów sinic.
- przygotowanie wytycznych/zaleceń/komentarzy dla organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z nowymi regulacjami.

- powołanie krajowych laboratoriów referencyjnych badania wody, w celu zapewnienia odpowiedniego nadzoru nad jakością wody.

Główny Inspektorat Sanitarny przeprowadził wstępne rozpoznanie możliwości w związku z planowanym powołaniem krajowego laboratorium referencyjnego. Ma ono pełnić rolę jednostki m.in.:

- przeprowadzającej szkolenia w zakresie nowych metod i procedur badań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz weryfikacji lub walidacji tych metod lub procedur;
- udostępniającej organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej informacje i dokumenty, w tym wyniki badań, w zakresie niezbędnym do realizacji nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- wykonującej badania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz ekspertyzy w zakresie tych badań;
- prowadzącej badania nowych parametrów, które są szkodliwe dla zdrowia ludzi w związku z korzystaniem z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym nowych parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz opracowującej metody i procedury badań parametrów jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dla których te parametry nie zostały określone;
- rozstrzygającej rozbieżności w zakresie wyników badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonanych w ramach monitoringu zgodności prowadzonego dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;
- dokonującej ocen badań równoważności metod alternatywnych z metodą Referencyjną określoną do badania wody.

W zakresie pytania 4. uprzejmie informuję, że ze względu na postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 435 z 23.12.2020, s.1), która weszła w życie 12 stycznia 2021 r., a tym samym projektowanej ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw, która wskazuje że, do dnia 12 stycznia 2026 r. państwa członkowskie stosują środki niezbędne do zapewnienia, aby woda przeznaczona do spożycia przez ludzi spełniała wartości parametryczne określone w załączniku I część B dla bisfenolu-A, chloranów, chloryn, kwasów halogenooctowych, mikrocystyny-LR, substancji per- i polifluoroalkilowych (PFAS) oraz uranu (art. 25), realizowany i planowany jest rozwój laboratoriów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie technik analitycznych niezbędnych do wykonywania ww. oznaczeń. W związku z powyższym rozpoczęto już wstępne prace nad wdrażaniem nowych metod badawczych wykorzystujących istniejącą infrastrukturę oraz wiedzę ekspercką pracowników laboratoriów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przy czym ich pełna realizacja wymaga dalszych nakładów inwestycyjnych.

Planowane inwestycje związane z rozwojem laboratoriów Państwowej Inspekcji Sanitarnej – w tym środki finansowe przeznaczone na wdrożenie metod badania nowych parametrów, ich akredytację, zakup specjalistycznego sprzętu laboratoryjnego i pojazdów do transportu próbek, a także utworzenie referencyjnego laboratorium badań wody – zostały przewidziane w Ocenie Skutków Regulacji (OSR) do projektu ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw. Uruchomienie tych środków uzależnione jest od implementacji zapisów przedmiotowej dyrektywy do prawa krajowego.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/